

Republica Moldova
Judecătoria Orhei sediul Rezina

Hotărâre

11.12.2025
or.Rezina

Instanța de judecată având în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Igor Negreanu

Grefier Natalia Bernevec

În lipsa contravenientei Munteanu Diana, a avocatului Ina Perțu și agentului constatatator legal citați

a examinat în ședință judiciară publică contestația depusă la 05.09.2025 de către Munteanu Diana împotriva procesului verbal cu privire la contravenție nr.MAI06 572069 din 10.04.2025 întocmit în baza art.47¹ alin.(1) din Codul contravențional.

Potrivit contestației, *la data de 10.04.2025 agentul constatatator ar fi stabilit precum că ea ar fi comis contravenția prevăzută de art.47/1 alin.(1) din Codul contravențional și i s-a aplicat o sancțiune cu amendă de 37 450 lei.*

Cu procesul verbal a făcut cunoștință la executorul judecătoresc la 04.09.2025 când a primit scrisoarea cu informarea despre amendă. Acest proces verbal îl consideră neîntemeiat, emis contrar prevederilor legale.

Consideră că agentul constatatator nu a examinat obiectiv cazul și nu a acumulat probe care ar demonstra vinovăția ei.

Respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale constituie însăși esența unei societăți democratice, iar obligația statului de a se conforma cu bună-credință acestor obligații asumate constituie un principiu fundamental al răspunderii internaționale a statelor.

Această obligație generală, este impusă tuturor organelor de drept, care trebuie să se asigure că activitatea lor, urmează să o realizeze în limitele și în concordanță cu legea fundament existentă, totodată, să asigure calitatea legislației.

Solicită autoarea admiterea integrală a contestației, făcând trimitere la prevederile art.5, 7, 9, 425, 440, 458, 375, 46 și 461 din Codul contravențional.

Prin cererea de completare a contestației, avocatul Ina Perțu în interesele contravenientei a reiterat cele expuse în contestație, făcând referire și la alte norme din Codul contravențional și cel de procedură penală relevante speței în materie de probatoriu și legalitate.

În ședința de judecată, autoarea contestației, nu s-a prezentat, nu a invocat motivele neprezentării, nu a solicitat amânarea examinării cauzei sau examinarea în lipsă. Apărătorul Ina Perțu, a solicitat admiterea contestației și examinarea acesteia în lipsa ei și a contravenientei.

Agentul constatatator nu s-a prezentat la ședința de judecată ci a înaintat o cerere prin care a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa cu adoptarea unei decizii legale, prezentând o referință dar și un șir de copii ale unor înscrisuri pe care le invocă drept probe:

- Raportul RAP01 431435 din 09.04.2025 privind înregistrarea contravenției;

- Scrisoarea nr.34/17/1-3598 din 07.04.2025 a Inspectoratului Național de Securitate Publică de expediere a unor „materiale și probe” către IP Șoldănești spre examinare potrivit art.47¹ din Codul contravențional;
- Dispoziția șefului IP Șoldănești nr.34/50-22 din 09.04.2025 privind constituirea grupului de lucru pentru examinarea și perfectarea proceselor verbale cu privire la contravenție în baza art.47¹ din Codul contravențional;
- Raport de analiză informațional-criminală efectuat la 07.02.2025 în cauza penală nr.2023970322 conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.181³ și art.243 alin.(3) lit.a) și b) din Codul penal;
- Proces verbal privind consemnarea măsurii speciale de investigație din 09.12.2024 – identificarea abonatului sau a utilizatorului unei rețele electronice;
- Ordonanța procurorului Cristina Carajelescov din 19.11.2024 privind autorizarea măsurii speciale de investigație – identificarea abonatului sau a utilizatorului unei rețele de comunicații electronice;
- Ordonanța procurorului Cristina Carajelescov din 11.12.2024 privind aprecierea pertinentei rezultatelor măsurii speciale de investigație – colectarea informației de la furnizorii de servicii de comunicații electronice;
- Ordonanța procurorului Cristina Carajelescov din 22.10.2024 privind autorizarea măsurii speciale de investigație – colectarea informației de la furnizorii de servicii de comunicații electronice;
- Ordonanța procurorului Cristina Carajelescov din 08.11.2024 privind aprecierea pertinentei rezultatelor măsurii speciale de investigație – colectarea informației de la furnizorii de servicii de comunicații electronice;
- Copia încheierii și mandatului judecătorului de instrucție Alina Gorceac nr.13-7922/2024 din 22.10.2024 privind autorizarea măsurilor speciale de investigație în cauza penală nr. 2023970322 colectarea informației de la furnizorii de servicii de comunicații electronice;
- Copia încheierii și a mandatului judecătorului de instrucție Vladislav Negru nr.13-2235/2025 din 01.04.2025 privind autorizarea folosirii datelor obținute în urma măsurilor speciale de investigație din cauza penală nr.2023970322 în cauza contravențională RAP01 433516;
- Un proiect de ordin al MAEIE din 16.11.2023
- Scrisoarea procurorului anticorupție Marcel Dumbravan nr.2283 din 21.03.2025;
- Raportul DiiCSOP a INI către procurorul Cristina Carajelescov;
- Un tabel cu date personale ale contravenientei, numărul de abonat SIM și compania de telecomunicații precum și despre nr. de sms și un alt tabel cu numărul abonatului GSM și alte date.
- Proces verbal de audiere a contravenientei din 09.04.2025.

Examinând contestația, probele anexate, audiind opiniile participanților la proces, instanța de judecată remarcă următoarele:

Articolul 47¹ alin.(1) din Codul contravențional incriminează *pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă, care nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor, inclusiv al alegerilor regionale, dacă fapta nu constituie infracțiune.*

Potrivit procesului verbal cu privire la contravenție nr.MAI06 572079 întocmit la 10.04.2025 de către agentul constatator Igor Chiriac, *Munteanu Diana, în anu 2024, în ******, a

acceptat și a primit mai multe sume bănești prin aplicația mobilă cu identificatorul „PSB” pentru susținerea și îndeplinirea condițiilor înaintate de pretinsul bloc politic „Șansă”, votarea cu „Nu” la referendumul republican constituțional din toamna anului 2024 și susținerea candidatului acestora.

Fapta lui *Munteanu Diana* a fost calificată de către agentul constatatator în baza art.47¹ alin.(1) din Codul contravențional iar prin decizia din aceeași dată lui *Munteanu Diana* i-a fost aplicată sancțiunea amenzii în mărime de 749 u.c.

Conform art.5 Cod Contravențional, *nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârșirea unei contravenții, nici supus sancțiunii contravenționale decât în conformitate cu legea contravențională* iar în conformitate cu cerințele art.7 din Codul contravențional, *persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.*

Este esențial în cauzele contravenționale unde probele lipsesc sau sunt vagi și indirecte, mai cu seamă de a verifica respectarea procedurii, a evalua dacă procesul-verbal are valoare probantă autonomă (și în ce măsură) și dacă prin procedura aplicată față de persoana contravenientului se protejează dreptul la un proces echitabil.

În materia coruperii electorale, esențial nu este exclusiv sprijinul unui candidat sau partid formalmente înscris în alegeri, ci existența unui beneficiu material oferit pentru a influența comportamentul electoral al unei persoane.

Art. 448 alin.(1) din Codul contravențional permite contestarea procesului-verbal în instanță, în această fază, instanța examinează probele (nu doar procesul verbal cu privire la contravenție) și se poate cere audierea martorilor sau administrarea altor probe după caz.

Jurisprudența națională și CEDO (ex. cauza *Anghel contra României*) impune că:

- Procesul-verbal are valoare de mijloc de probă, dar nu este suficient de unul singur pentru a proba fapta, mai ales dacă este contestat ferm.
- Dacă procesul-verbal este lipsit de susținere probatorie (ex. fără martori, înregistrări, recunoașteri, obiecte, circumstanțe clare etc.), atunci instanța trebuie să dea câștig de cauză persoanei amendate.

În hotărârea pronunțată în cauza *Salabiaku contra Franței*, Curtea a reținut că prezumțiile sunt permise de Convenție dar nu trebuie să depășească limitele rezonabile ținând seama de gravitatea mizei și prezervând drepturile apărării.

În această ordine de idei, interpretând art.425 alin.(2) și 442 alin.(1) ale Codului contravențional, rezultă că procesul – verbal cu privire la contravenție nu face dovada cu privire la încadrarea în drept și situația faptică stabilită de agentul constatatator, urmând a fi examinat în raport cu actele existente la dosar.

Reieșind din normele legale sus enunțate, dar și analizând circumstanțele cauzei contravenționale, instanța de judecată remarcă faptul că agentul constatatator nu a acumulat sau cel puțin – nu a prezentat instanței de judecată probe suficiente și verosimile întru susținerea acuzației din actul de constatare și sancționării.

Tot aici, instanța de judecată observă că deși a înaintat unele copii ale unor înscrisuri în anexa referinței depuse, agentul constatatator nu a făcut referire la fiecare dintre acestea și la rolul lor în demonstrarea vinovăției contravenientului.

Așadar, cât privește valoarea procesului verbal cu privire la contravenție ca mijloc de probă, instanța de judecată face următoarea remarcă: sub aspectul temeiniciei procesului-verbal, forța probantă a proceselor verbale este lăsată la latitudinea fiecărui sistem de drept, putându-se reglementa importanța fiecărui mijloc de probă, însă instanța are obligația de a respecta

caracterul echitabil al procedurii în ansamblu atunci când administrează și apreciază probatoriul (cauza *Bosoni v. Franța*, hotărârea din 7 septembrie 1999).

Totuși, raportându-ne la legislația națională, având în vedere prevederile art.425 din Codul contravențional, (1) *probele sînt elemente de fapt, dobîndite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției și la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.*

(2) *În calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenție, procesul-verbal de ridicare a obiectelor și documentelor, procesul-verbal de percheziție, procesul-verbal privind cercetarea la fața locului, procesele-verbale privind alte acțiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicațiile persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, declarațiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delict, obiectele și documentele ridicate, constatările tehnico-științifice și medico-legale, raportul de expertiză. Probele pot fi dobîndite, prelucrate, păstrate și prezentate ca documentație pe suport de hârtie sau în formă electronică ori cu convertirea documentației respective într-un format electronic ușor accesibil, inclusiv cu utilizarea semnăturii electronice simple.*

Pe de altă parte, potrivit prevederilor art.443 din Codul contravențional, *procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul.*

Prin urmare, s-ar induce ideea că procesul verbal cu privire la contravenție este și act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul dar și mijloc de probă care servește la constatarea vinovăției persoanei, ceea ce este inadmisibil.

Instanța de judecată remarcă faptul că în ce privește procesul-verbal cu privire la contravenție, este de înțeles că procesul-verbal cu privire la o anumită contravenție nu poate servi prin sine probă a comiterii anume a aceleiași contravenții. Procesul-verbal propriu-zis nu poate fi considerat ca probă, deoarece acesta „încununează” eforturile de administrare și apreciere a probelor. Chiar art.425 al Codului contravențional stabilește că „în calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: „procesul-verbal cu privire la contravenție...”.

În acest sens, în opinia instanței, procesul-verbal cu privire la contravenție reprezintă un mijloc prin care se identifică finalitatea procesului de administrare și evaluare a probelor. Totodată, în calitate de probă poate fi prezentat un alt proces-verbal cu privire la o altă contravenție. Astfel, dacă o altă contravenție comisă prin prisma actului final - procesul-verbal cu privire la contravenție, confirmă o anumită împrejurare importantă pentru constatarea cauzei contravenționale examinate, atunci acel proces-verbal cu privire la contravenție ar putea servi drept probă a unui fapt deja constatat.

În atare condiții, instanța de judecată nu v-a considera însuși procesul verbal cu privire la contravenție contestat, ca și mijloc de probă în același proces, ci ca un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul.

Implicit, instanța de judecată nu se v-a referi la „valoarea probantă” a acestui act - procesul verbal cu privire la contravenție.

Revenind la cel de-al doilea aspect al esenței hotărârii CtEDO precitate (susținerea probatorie), instanța menționează că fapta de la art.47¹ din Codul contravențional este una gravă

(cu caracter electoral și social sensibil), deci trebuie dovedită temeinic - nu ajunge o simplă afirmație a agentului constatatator.

În acest sens este elocventă și jurisprudența CEDO în cauza *Gurgurov vs Moldova* (hotărârea nr.7045/09 din 16.09.2009), unde Curtea a statuat, că autoritățile trebuie să depună întotdeauna eforturi serioase pentru a afla ce s-a întâmplat și nu trebuie să se bazeze pe concluzii pripite și nefondate pentru a înceta investigația sau să le pună la baza deciziei lor și să întreprindă toți pașii rezonabili și disponibili conform legii pentru a asigura probe cu privire la incident.

Astfel, instanța de judecată consideră că dacă o persoană contestă procesul-verbal emis în temeiul art.47¹ din Codul contravențional și nu există alte probe în afară de procesul-verbal (contestat de către contravenient), instanța trebuie să admită contestația și să anuleze sancțiunea. Altfel, se încalcă grav dreptul la un proces echitabil și prezumția de nevinovăție.

În opinia instanței de judecată, faptul că persoana ar apare pe o listă de presupuse persoane implicate sau că ar fi instalat o aplicație (fără a demonstra utilizarea ei pentru scopul presupus), în condițiile în care nu există dovezi clare despre data, suma sau beneficiul concret (bani extrași, primiți sau folosiți), nu este suficient pentru a demonstra vinovăția dincolo de orice îndoială rezonabilă, nici măcar în cadrul unei proceduri contravenționale.

Drept problemă majoră identificată în cazul de raport, instanța relevă că lista de persoane invocată de agentul constatatator (din care ar face parte și contravenientul) nu este, prin ea însăși, un mijloc de probă concludent. Trebuie să se dovedească de unde provine lista, cine a întocmit-o, care este sursa sa factuală, dacă a fost întocmită de o autoritate sau e doar o afirmație. De altfel, acel extras din presupusa listă la care se referă agentul constatatator, nu își are demonstrată proveniența, nu este semnată nu este denumită, nu este mențiune despre faptul că ar constitui anexă a vre-unei probe (măsură de investigație, acțiune de ridicare sau cercetare la fața locului, constatare tehnico-științifică ori alt mijloc de probă) acumulată în corespundere cu prevederile art.93-94 din Codul de procedură penală sau art.425 din Codul contravențional.

Legat de sursa informației privind acceptarea mijloacelor bănești de către contravenientă, instanța de judecată atestă că aceasta este invocată drept fiind raportul de analiză informațional-criminală efectuat la 07.02.2025 în cauza penală nr.2023970322 conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.181³ și art.243 alin.(3) lit.a) și b) din Codul penal.

Totuși, datele din acel raport, nu se referă expres/nemijlocit la persoana contravenientei și nu reflectă date personale ale acestei persoane sau alte date care în alt mod ar identifica-o drept parte a investigației.

În fine, nu este clar din care considerente agentul constatatator consideră acest raport de analiză informațional-criminală efectuat la 07.02.2025 în cauza penală nr.2023970322 conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.181³ și art.243 alin.(3) lit.a) și b) din Codul penal ca fiind probă, așa cum prevederile art.425 alin.(2) din Codul contravențional, prevede expres că *în calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace:*

- *procesul-verbal cu privire la contravenție,*
- *procesul-verbal de ridicare a obiectelor și documentelor,*
- *procesul-verbal de percheziție,*
- *procesul-verbal privind cercetarea la fața locului,*
- *procesele-verbale privind alte acțiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod,*
- *explicațiile persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional,*
- *declarațiile victimei, ale martorilor,*

- înscrisurile,
- înregistrările audio sau video,
- fotografiile,
- corpurile delict,
- obiectele și documentele ridicate,
- constatările tehnico-științifice și medico-legale,
- raportul de expertiză.

Calificând acest raport ca și înscris pentru a-l putea considera mijloc de probă în sensul articolului 425 din Codul contravențional, instanța de judecată atrage atenția că el nu a fost administrat în cadrul procedurii contravenționale de raport.

Pe de altă parte, el nu poate fi considerat probă nici prin prisma încheierii judecătorului judecătorului de instrucție Vladislav Negru nr.13-2235/2025 din 01.04.2025 *privind autorizarea folosirii datelor obținute în urma măsurilor speciale de investigație din cauza penală nr. 2023970322 în cauza contravențională RAP01 433516 pornită în baza art.47¹ din Codul contravențional* și mandatului corespunzător, așa cum **el nu constituie actul (proces verbal) prin care se consemnează măsurile speciale de investigație în corespundere cu prevederile art.136 din Codul de procedură penală.**

Mai mult – raportul de analiză informațional-criminală efectuat la 07.02.2025 în cauza penală nr.2023970322 conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.181³ și art.243 alin.(3) lit.a) și b) din Codul penal conține mențiunea „*a se utiliza doar în cadrul cauzei penale*” iar prin încheierea judecătorului V. Negru nr.13-2235/2025 din 01.04.2025 prin care s-a autorizat utilizarea probelor obținute în cauza penală nr.2023970322 pornită conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.181³ și art.243 alin.(3) lit.a) și b) din Codul penal în cauza contravențională RAP01 433516, s-au menționat care date anume urmează a fi folosite, iar raportul de analiză informațional-criminală efectuat la 07.02.2025 în cauza penală nr.2023970322 nu s-a autorizat drept folosire în cadrul altei cauze, mai exact în cea contravențională de față.

În concluzie, acest înscris, precum nici pretinsa probă ce derivă din acesta – tabelul-listă cu persoana și numărul de SMS-uri primite, nu pot fi considerate drept probe admisibile administrate legal și care ar putea fi puse la baza hotărârii.

În alt mod, legat de încheierile și mandatele judecătorului V.Negru din 01.04.2025 invocate drept mijloace de probă de către agentul constator, instanța de judecată atrage atenția că prin aceste acte s-a autorizat utilizarea probelor obținute în cauza penală nr.2023970322 pornită conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.181³ și art.243 alin.(3) lit.a) și b) din Codul penal în cauza contravențională RAP01 433516 pornită în baza art.47¹ din Codul contravențional.

Instanța de judecată în cadrul prezentului proces nu a identificat nici o conexiune între cauza contravențională RAP01 433516 pornită în baza art.47¹ din Codul contravențional cu cauza contravențională în cadrul căreia persoana contravenientului a fost deferită justiției, cauza aflată în procedura organului de constatare al IP Șoldănești (înregistrată în baza raportului RAP 431435) fiind alta decât RAP01 433516 pornită în baza art.47¹ din Codul contravențional.

Tot astfel, instalarea unei aplicații care *ar putea* permite extragerea de bani nu înseamnă că a și fost folosită în acest scop. Este o prezumție, și prezumțiile nu pot ține loc de probatoriu efectiv (de exemplu, înregistrări bancare rapoarte tehnice, declarații etc.) care, în cazul de față nu a fost prezentat de către agentul constator.

În opinia instanței de judecată, legat de acuzația adusă contravenientei, se specifică că acesta *a acceptat și primit sume bănești*.

Din conținutul (textul) procesului verbal cu privire la contravenție nu este clar cum anume și în care circumstanțe el *a acceptat și a primit sume bănești*.

Tot astfel, sunt cerute probe și cu privire la acceptarea sau primirea banilor în scopul amintit.

Însă agentul constatatator nu le-a prezentat.

Or, coruperea electorală (art.47¹ din Codul contravențional) cere o acțiune concretă de *primire, pretindere sau acceptare de mijloace bănești*, cu scopul determinat: influențarea votului. Fără aceste elemente dovedite - nu doar presupuse - nu se poate aplica sancțiunea.

În concluzie, adăugarea unei liste și a informației despre o aplicație instalată nu este suficientă pentru a stabili vinovăția contravenientului în lipsa altor probe clare și individualizate.

Tot aici, este de menționat că agentul constatatator nu a făcut proba – când anume a fost instalată acea aplicație în telefonul persoanei supusă răspunderii și când anume au fost recepționate mesajele respective de către contravenient sau dacă acele mesaje au fost în genere accesate sau și mai mult – utilizate pentru confirmarea pretinderii/acceptării/recepționării/extragerii/primirii de mijloace bănești.

Instanța de judecată atrage atenția că atribuirea persoanei contravenientei unei anumite liste de beneficiari, este făcută în mod unilateral de către un pretins reprezentant al organelor judiciare, fără prezentarea de argumente pe baza cărora s-a reieșit în modul dat.

Totodată, la dosar nu există o expertiză tehnică privind aplicația dată, nu există date bancare/financiare dacă s-a produs un transfer, nu există textul SMS-ului(lor) pretins primit(e) de către contravenient, nu există martori sau altă dovadă (tehnică, materială, testimonială) că persoana dată a extras bani sau a primit fonduri prin intermediul acelei aplicații.

Nu există nici date cu privire la constatarea în telefonul contravenientului a preteniei aplicații PSB instalate în scopul invocat de agentul statului.

În opinia instanței este important ca, în virtutea principiului respectării dreptului la un proces echitabil prevăzut de art.6 par.3 CEDO, sub aspectul legalității incriminării, acuzația formulată să conțină și datele referitor la persoana/entitatea care a transmis mijloacele bănești către făptuitor.

Or, la caz, asemenea circumstanțe deși descrise în actul de acuzare întocmit de către agentului constatatator – nu au fost probate.

La dosar nu există nici o declarație de martor sau altă persoană care să susțină constatările înscrise în procesul-verbal.

Din materialele dosarului nu rezultă că ar fi fost efectuată vreo cercetare la fața locului sau verificare/expertiză tehnică a mijloacelor de comunicații, în sprijinul celor consemnate în procesul-verbal.

În consecință, nu este cert pe ce bază factuală a fost asociată persoana vizată cu presupusa listă a celor ce ar fi instalat aplicația de extragere a banilor.

Agentul constatatator, supunând persoana răspunderii contravenționale, nu a stabilit o legătură funcțională între aplicația menționată la care face referire și un comportament electoral concret (ex: vot cumpărat) al contravenientului.

La dosar nu există vreo dovadă tehnică, materială, testimonială că persoana a pretins, a acceptat, a extras bani sau a primit fonduri prin intermediul acelei aplicații.

Mai mult, instanței de judecată nu i s-a demonstrat are este conținutul exact al aplicației despre care face mențiune agentul constatatator și nici ce legătură are ea cu art.47¹ din Codul contravențional.

Reieșind din caracterul contravenției, instanța de judecată a urmărit să constate din argumentele și probele agentului constatatator ca și persoană în rol de acuzator demonstrarea în acțiunile contravenientului a existenței intenției directe de a accepta, sau primi mită electorală sau de a-și schimba opțiunea de vot, fapt care nu a avut loc.

Implicit, nu a fost posibil de stabilit nici un raport cauzal între presupusa ofertă/primire de bani și comportamentul electoral concret al persoanei contravenientului.

Pe de altă parte, instanța de judecată atrage atenția că contravenientul nu a recunoscut fapta imputată iar simpla recunoaștere din partea sa în cadrul audierilor că ar fi avut cândva instalată aplicația PSB în telefon, nu este suficientă pentru constatarea vinovăției sale.

În context, este de menționat că deși agentul constatatator face referire la o altă procedură contravențională, la dosar, nu au fost prezentate alte probe decât doar însuși:

1. procesul verbal cu privire la contravenție;
2. actele ce derivă din dosarul penal nr.2023970322 pornit conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.181³ și art.243 alin.(3) lit.a) și b) din Codul penal.
3. proces verbal de audiere a contravenientei din 09.04.2025.

Instanța de judecată nu a fost lămurită nici cu privire la rolul proiectului de ordin al MAEIE anexat de către agentul constatatator, așa cum acesta nu conține date pertinente cauzei, el nefiind o probă concludentă, pertinentă și utilă.

În lipsa unor dovezi directe și concludente, instanța de judecată consideră că procesul-verbal nu întrunește condițiile de legalitate și temeinicie factuală pentru sancționare a persoanei, el neputând fi susținut doar prin suspiciuni sau afirmații neprobate.

Prevederile art.374 alin.(2¹) din Codul contravențional stipulează că ***procesul contravențional începe de drept din momentul sesizării sau al autosesizării agentului constatatator privind săvârșirea contravenției.***

Nu mai puțin important, procesului contravențional se aplică în mod corespunzător prevederile Codului de procedură penală cu privire la mijloacele de probă și la procedeele probatorii, cu excepțiile prevăzute de prezentul cod.

Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 alin.(2) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. (*Zilibergerg împotriva Moldovei* (§ 35, din 01 februarie 2005), *Angel împotriva României* (§ 52, din 04 octombrie 2007) sau *Ozturk împotriva Germaniei* (din 21 februarie 1994). Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravențională desfășurată în fața instanței de judecată revine în primul rând organului constatatator și, în condițiile în care acesta face dovada vinovăției, făptuitorul urmează să-și probeze nevinovăția.

Instanța de judecată consideră inadmisibil plasarea sarcinii probării nevinovăției pe umerii însuși persoanei acuzate. Or, în acțiunea penală/contravențională, sarcina probei aparține acuzatorului.

Regula *actori incumbit probatio* (sarcina probatoriului revine celui care reclamă, acuză) trebuie înțeleasă în procesul penal în sensul că obligația de a proba vinovăția unei persoane revine aceluia care acuză (procuror, agent constatatator sau persoană vătămată). Mai mult chiar, instanța de judecată este obligată să lămurească sub toate aspectele cauza, pe bază de probe,

administrare atât în dovedirea acuzaării, cât și în legătură cu aspectele care se ridică în apărarea inculpatului/contravenientului.

Astfel, conform dispozițiilor art.100 alin.(1) din Codul de procedură penală, în baza principiului rolului activ al organului de urmărire penală și al aflării adevărului în procesul penal, sarcina probatoriului revine organelor de urmărire penală, în special procurorului. Această sarcină, raportând-o la prevederile art.19 alin. (3) din Codul de procedură penală, este de fapt o obligație, deoarece organele de urmărire penală sânt obligate să strângă probele necesare pentru aflarea adevărului și pentru lămurirea cauzei penale sub toate aspectele, în vederea justei soluționări a acesteia. Organele de urmărire penală adună probe atât în favoarea, cât și în defavoarea bănuțului sau învinutului.

În mod similar, reieșind din prevederile art. 440 din Codul contravențional, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatare, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constatare sau procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatare, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

Procesul contravențional se desfășoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului de procedură penală, precum și al normelor dreptului internațional și ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile și libertățile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

Administrarea probelor trebuie să se bazeze pe anumite principii determinate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului și definite în jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului. Aceste principii poartă denumirea de principii de procedură.

Sarcina probatoriului nu trebuie confundată cu propunerea de probe, care constă, în posibilitatea pe care o au în proces participanții la proces, de a cere administrarea de probe, fapt reglementat în mod distinct și pentru faza de judecată, când părțile pot propune administrarea de probe, scop în care este necesar să se arate faptele și împrejurările ce urmează a fi dovedite, mijloacele prin care pot fi administrate aceste probe, locul unde se află aceste mijloace, iar în ceea ce privește martorii și experții, identitatea și adresa lor.

Potrivit principiului dat, procurorul are obligația de a manifesta o deosebită grijă în privința administrării probelor în acuzare și în apărare; superficialitatea în acuzare poate conduce la soluții neconcordanțe adevărului în cauzele penale. În lipsa probelor de vinovăție, bănuțul, învinutul sau inculpatul nu este obligat să probeze nevinovăția sa.

De altfel și art.381 din Codul contravențional prin dispozițiile alin.(4) instituie în sarcina agentului constatare *obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția persoanei, cât și cele care dezvinovătesc persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, precum și circumstanțele atenuante sau agravante.*

Deci, cel ce afirmă este obligat să dovedească afirmația făcută (*eiusincumbit probatio, qui dicit, non qui negat*). Strâns legat de sarcina probei este și dreptul făptuitorului de a nu se autoincrimina, prezumția de nevinovăție (garantată de art. 6 CEDO și Constituția Republicii Moldova) impunând ca orice faptă să fie dovedită *dincolo de orice îndoială rezonabilă*, chiar și în procedura contravențională.

Acest drept este consacrat și prin dispozițiile art.375 din Codul contravențional (prezumția de nevinovăție) care prevede că *persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa. Concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.*

Prin aceasta se înțelege atât dreptul la tăcere reglementat în cadrul principiului fundamental al dreptului la apărare prin dispozițiile Codului contravențional și în jurisprudența CEDO, cât și dreptul de a nu se autoincrimina prin alte acte decât propria declarație, ambele constituind o garanție a prezumției de nevinovăție.

Principiul prezumției de nevinovăție este de asemenea aplicabil în administrarea probelor.

În concluzie, la caz, contravenientul/făptuitorul beneficiază de prezumția de nevinovăție, nefiind obligat să își dovedească nevinovăția, și are dreptul de a nu contribui la propria acuzare.

Nu în ultimul rând, instanța subliniază că în corespundere cu practica Curții Europene a Drepturilor Omului, contradictorialitatea procesului presupune posibilitatea părților în proces, civil sau penal, de a lua cunoștință cu toate probele sau observațiile, anexate la dosar și a le comenta iar în procesele judiciare unde se ciocnesc interesele private opuse, egalitatea părților presupune că fiecare parte trebuie să aibă posibilitatea rezonabilă de a-și prezenta cazul, inclusiv probele, în condiții în care nici una din părți nu are o prioritate vădită.

Actele procesuale cum ar fi: scrisoare de însoțire, rapoartele de înregistrare spre examinare ale pretinselor fapte de corupere electorală, ordonanța de pornire a procesului contravențional sau de formare a grupului de cercetare și documentare, nu constituie probe deoarece ele nu demonstrează nimic din ce se incriminează persoanei supusă răspunderii.

Tot astfel, nici copiile ordonanțelor, încheierilor și mandatelor judecătorești anexate la proces, nu constituie în sine probe ci instrumente de acumulare a probelor (mijloace de probă).

Aceasta deoarece proba este conținutul/informația care demonstrează o stare de fapt iar mijlocul de probă este instrumentul prin intermediul căruia se administrează acea probă.

Altfel spus, încheierile de referință, ar putea fi eventual invocate doar în demonstrarea legalității administrării de probe dar nu pot constitui probe în sine.

De aceea, aceste documente, instanța de judecată nu le consideră și nici nu le acceptă în calitate de probe.

Cu referire la procesul verbal de audiere a contravenientei și la modul de întocmire a procesului verbal cu privire la contravenție, instanța de judecată atestă următoarele:

Potrivit lucrărilor dosarului, nu există date din care ar rezulta că persoanei contravenientei i-ar fi fost expediate citații pentru a se prezenta la organul de poliție.

În dovada acestui fapt vine și aceea că potrivit dosarului, dispoziția șefului IP Șoldănești privind crearea grupului de cercetare a contravenției este emisă la 09.04.2025 și tot în aceeași zi, persoana ar fi fost audiată de către agentul constatatator. Implicit, nu poate fi vorba despre citarea persoanei în modul prevăzut de lege.

De asemenea în procesul verbal privind audierea persoanei în calitate de contravenient, Munteanu Diana ar fi refuzat să facă declarații și să semneze procesul verbal.

Pe de altă parte, agentul constatator nu a lămurit instanța de ce persoanei nu i s-a întocmit proces verbal cu privire la contravenție tot la 09.04.2025, dacă tot persoana contravenientei a fost în fața agentului constatator și a fost audiată ci a fost întocmit doar a doua zi – la 10.04.2025, în lipsa contravenientei.

Totuși, potrivit apărării, Munteanu Diana nu a fost citată de către agentul constatator, nu a fost informată despre intentarea procesului contravențional și nu a fost audiată pe marginea contravenției imputate iar procesul verbal cu privire la audierea contravenientei nu corespunde realității deoarece aceasta nu a fost audiată pe faptă și nu putea să recunoască vinovăția sau să refuze semnarea aceluși proces verbal.

Respectiv, instanța de judecată nu are temei de a crede că persoana cu adevărat nu a primit și nu a făcut cunoștință cu procesul verbal cu privire la contravenție decât doar la executorul judecătoresc, în condițiile descrise în contestație.

Așa, instanța de judecată atestă caracterul vag al celor constatate de agentul constatator și acuzațiilor formulate față de persoana contravenientului în raport cu insuficiența și inadmisibilitatea probelor invocate de agentul constatator dar și caracterul vicios al procedurii contravenționale desfășurată, prin nerespectarea drepturilor participanților la proces, mai exact – a drepturilor și intereselor contravenientei.

Examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine caracterul veridic al contravenției imputate.

La caz, avînd în vedere lipsa unui ansamblu probatoriu suficient pertinent concludent și util pentru constatarea faptei de corupere electorală pasivă, instanța de judecată este în imposibilitate de a determina caracterul veridic al contravenției imputate contravenientului.

Potrivit prevederilor art.441 alin.(1) lit.a) din Codul contravențional, *procesul contravențional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat și va fi încetat în cazurile în care nu există faptul contravenției iar potrivit prevederilor art.461 din Codul contravențional, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată unul din temeiurile prevăzute la art.441 sau 445 alin.(1), instanța de judecată încetează procesul contravențional.*

Instanța de judecată reiterează că soluția încetării procesului contravențional în temeiul art.461 coroborat cu art.441 lit.a) din Codul contravențional are la bază nu viciile de formă ale procesului-verbal ci lipsa temeinică a faptului contravențional imputat persoanei vizate.

Este esențial de menționat că în prezenta cauză:

- nu există o probă directă care să ateste că persoana vizată a pretins, acceptat sau primit bunuri sau avantaje;

- nu a fost stabilit niciun comportament electoral concret determinat de o pretinsă mituire;

- nu a fost determinată data exactă, locul concret, nici identitatea celui care ar fi oferit mijloacele, nici suma, nici contextul faptelor;

- nu există mijloace de probă prevăzute de art.425 alin.(2) din Codul contravențional care să susțină cu un minim de certitudine acțiunile imputate: nu există declarații de martori, înregistrări audio-video, înscrisuri bancare, raport de expertiză tehnică, procese-verbale de cercetare la fața locului etc.;

- raportul de analiză informațional-criminală invocat de agentul constatator nu se referă direct și individualizat la persoana contravenientului, și nici nu este un mijloc de probă administrat în condițiile Codului contravențional;

- procesul-verbal contestat este doar o consemnare administrativă a acuzației, care, în lipsa susținerii probatorii, nu poate produce efecte juridice de constatare a vinovăției.

Instanța subliniază că nu se bazează pe nulitatea formală a actului administrativ – procesul verbal cu privire la contravenție, ci pe absența materială și juridică a faptului contravențional, ceea ce corespunde exigențelor impuse de:

- art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (dreptul la un proces echitabil);
- art.375 Cod contravențional (prezumția de nevinovăție și standardul de probă dincolo de îndoiala rezonabilă, chiar și în materie contravențională);
- jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (*Anghel vs. România*, *Salabiaku vs. Franța*, *Gurgurov vs. Moldova*, *Bosoni vs. Franța*), conform căreia sarcina probei revine statului și nici un dubiu rezonabil nu poate conduce la sancționarea persoanei acuzate.

Așadar, soluția nu este întemeiată pe o eroare de procedură, ci pe faptul că lipsesc elementele obiective și subiective esențiale ale unei fapte de corupere electorală pasivă: nu s-a demonstrat existența unei ofertări, unei acceptări, unei finalități electorale, nici măcar unei interacțiuni dovedite în scopul coruperii.

Prin urmare, procesul contravențional nu poate continua, întrucât nu există faptă, iar temeiul încetării este material, nu formal. Soluția instanței se bazează pe principiile echității procesului, proporționalității, legalității incriminării și garanțiilor oferite de jurisprudența Curții Constituționale și CEDO.

Reieșind din cele invocate în partea descriptivă a prezentei hotărâri, conducându-se de prevederile art.374, 394-395, 448, 452-458, 460 și 462 din Codul contravențional, instanța de judecată admite contestația depusă la 05.09.2025 de către Munteanu Diana împotriva procesului verbal cu privire la contravenție nr.MAI06 572069 din 10.04.2025 întocmit în baza art.47¹ alin.(1) din Codul contravențional și încetează procesul contravențional din motivul lipsei în acțiunile lui Munteanu Diana a faptului contravenției.

Hotărârea poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel Nord în termen de 15 zile prin intermediul Judecătoriei Orhei sediul Rezina.

Judecător
Igor NEGREANU